Jämföra länder

Beskrivningar och analyser av platser och regioner med hjälp av kartor, enkla former av GIS, fältstudier och andra geografiska källor, metoder, verktyg och begrepp - Geografi, Årskurs 7-9

Syfte

En stor del av den geografiska kunskapen får eleven genom att jämföra med något redan välkänt. Det är också därför som vi börjar med att undersöka närområdet för att sedan utvidga området som eleven ska undersöka. Genom att zooma in och ut så skapar vi en rumslig förståelse. Det välkända blir en del av referensramen som vi sedan kan kontrastera andra områden mot.

Läraren reflekterar

Hur ska vi få eleverna att förstå vilka faktorer som säger något viktigt om ett land? I många fall är likheterna fler än olikheterna. Två utmärkta hemsidor när man vill jämföra länder och lära sig mer om statistik och källanvändning är Globalis och Världskoll. Bägge sidorna utgår från FN-statistik och på Globalis finns alla länder som rapporterar in data till FN. På Världskoll så kan man på ett snyggt sätt jämföra två länder med varandra. Dock så finns inte alla länderna med där. Jag brukar ändå försöka använda Världskoll i de fall det går eftersom statistiken visualiseras på ett så snyggt och lättbegripligt sätt. Något som underlättar jämförelsen.

Metod – jämföra länder

I övningen *Hemliga länder* (PDF-filen) har jag valt ut fakta från fem olika länder. Elevernas uppgift är sedan att diskutera vilket av dessa länder som är *minst* respektive *mest* utvecklat. De får inte reda på vilka länderna är utan ska istället försöka lista ut det utifrån de faktorerna som jag valde ut. Här måste eleverna börja med att diskutera vad de olika faktorerna kan säga om ett land och vilka som visar på ett mer utvecklat land eller inte.

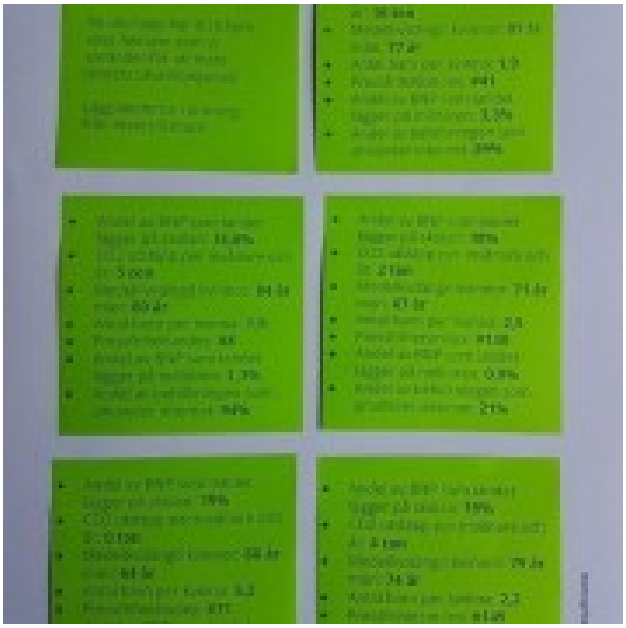

Vad innebär utvecklingsnivå?

Att diskutera ett lands utvecklingsnivå är inte helt enkelt eftersom många anser att det ligger en värdering av landets kultur i detta. Ur ett geografiskt perspektiv så skulle jag inte säga att det är det som värderas utan snarare under vilka villkor som människor lever. Här finns det ganska många faktorer som är väl dokumenterade att de visar på människors levnadsvillkor. Genom att slå ihop tre faktorer, förväntad livslängd, utbildningsnivå och BNP per capita, så får vi fram ett lands HDI (Human Development Index).

I syfte att skapa diskussion så valde jag bort de enklaste som BNP per capita och HDI. För att göra det något enklare så tog jag med livslängd och hur många barn som föds per kvinna. Detta brukar vara faktorer som eleverna är bekanta med sedan tidigare.

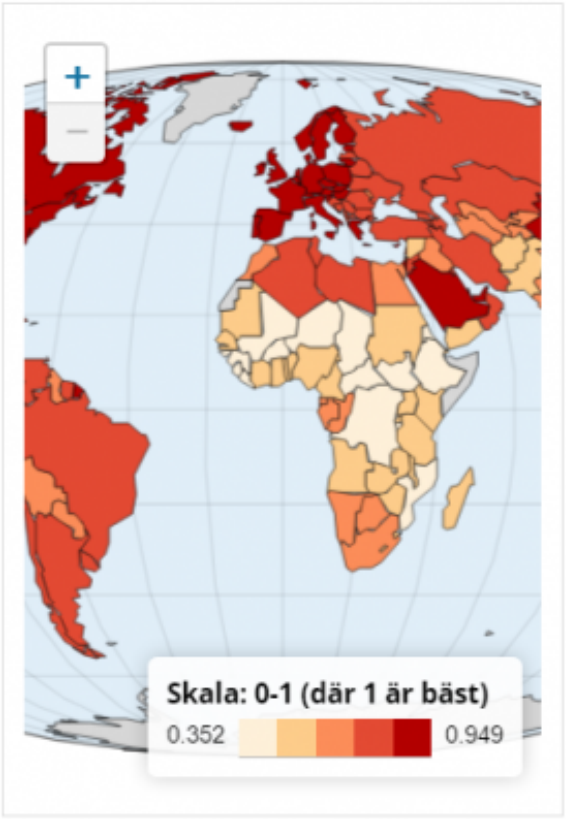

Koldioxidutsläpp är ett tveksamt mått

Att ta med hur stora koldioxidutsläppen är i ett land kan också diskuteras. Det borde tyda på en högre utveckling om ett land kan minska sina koldioxidutsläpp. Höga värden på utsläpp av koldioxid är ju inget som vi eftersträvar. Samtidigt brukar det vara ett mått på att människor kan konsumera olika varor och tjänster vilket innebär att deras levnadsvillkor underlättas. Utifrån detta kan vi låta eleverna diskutera och värdera olika lösningar på hållbarhetsfrågor.

Två mått som förvillar

Det är två mått som eleverna ofta misstar sig på, det är *Andel av BNP som landet lägger på militär och skolan*. det har att göra med att de inte riktigt har koll på att ett rikt land inte behöver lägga så stor andel av sin BNP på skolan eftersom de har en större BNP än ett fattigt land med samma befolkningsmängd.

Militära utgifter säger inte mycket om landets allmänna utvecklingsnivå. Beroende på hur utrikespolitiken i olika länder ser ut så kan rika och välutvecklade länder lägga både en stor eller liten andel av sin BNP på militära kostnader.

Social hållbarhet glöms ofta bort

För att förtydliga att den sociala hållbarheten också spelar en stor roll för människors levnadsvillkor så tog jag med pressfrihetsindex och hur stor andel av befolkningen som använder internet. Välutvecklade länder har oftast bättre värden på detta. Vad som är hönan och vad som är ägget går såklart att diskutera.

Lgr11 Syfte

Utveckla förmåga att utifrån geografiska frågor beskriva och analysera omvärlden med hjälp av geografins metoder och

verktyg.

Centralt innehåll

Beskrivningar och analyser av platser och regioner med hjälp av kartor, enkla former av GIS, fältstudier och andra geografiska källor, metoder, verktyg och begrepp.

Betygskriterier

Eleven för **välutvecklade** resonemang om orsaker till geografiska mönster och processer samt om deras konsekvenser för människa, samhälle och natur. Eleven visar även **mycket goda** kunskaper om namn och lägen på relevanta platser och regioner i olika delar av världen.